

Generalinės advokatės E. Sharpston nuomone, laisvosios prekybos su Singapūru susitarimą gali sudaryti tik Europos Sąjunga ir valstybės narės, veikdamos kartu

Ne visoms šio susitarimo dalims taikoma išimtinė ES kompetencija, todėl jis negali būti sudarytas nedalyvaujant visoms valstybėms narėms

Generalinės advokatės išvada yra galutinė, tačiau parengus visas kalbines versijas joje gali būti daromi redakciniai pakeitimai.

2013 m. rugsėjo 20 d. Europos Sąjunga ir Singapūras parafavo laisvosios prekybos susitarimo (LPSS) tekstą. LPSS numatyta, kad jis sudaromas kaip ES ir Singapūro Respublikos susitarimas, nedalyvaujant valstybėms narėms.

Komisija siekia gauti Teisingumo Teismo nuomonę pagal SESV 218 straipsnio 11 dalį dėl kompetencijų paskirstymo tarp ES ir valstybių narių LPSS klausimu. Ši procedūra leidžia valstybei narei, Europos Parlamentui, Tarybai ar Komisijai prašyti Teisingumo Teismo pateikti nuomonę dėl to, ar ES ir trečiosios valstybės susitarimas yra suderinamas su Sutarties nuostatomis. Jei Teisingumo Teismo nuomonė yra neigiama, susitarimas, kad įsigaliotų, turi būti iš dalies pakeistas (arba Sutartis turi būti peržiūrėtos).

Komisijos teigimu, Europos Sąjunga turi išimtinę kompetenciją sudaryti susitarimą. Europos Parlamentas iš esmės pritaria Komisijai. Taryba ir visų rašytines pastabas pateikusių valstybių narių vyriausybės¹ teigia, kad ES negali pati sudaryti šio susitarimo, nes tam tikrąs LPSS dalims taikoma ES ir valstybių narių pasidalijamoji kompetencija arba net išimtinė valstybių narių kompetencija.

Šios dienos išvadoje², **generalinė advokatė Eleanor Sharpston išreiškė poziciją, kad LPSS gali sudaryti tik Europos Sąjunga ir valstybės narės, veikdamos kartu.**

Pirmiausia generalinė advokatė išdėstė Teisingumo Teismo praktikoje nustatytus ir Lisabonos sutartyje iš dalies įtvirtintus principus dėl ES išimtinės kompetencijos ir kompetencijos, kuria ES dalijasi su valstybėmis narėmis ES teritorijoje ir santykiuose su trečiosiomis valstybėmis. Po to šiuos principus ji pritaikė kiekvieno LPSS skyriaus analizei.

Ji padarė išvadą, kad **Europos Sąjunga turi išimtinę kompetenciją** dėl LPSS dalių, susijusių su šiomis sritimis:

- tikslai ir bendrosios apibrėžtys;
- prekyba prekėmis;
- prekyba ir investicijos į atsinaujinančios energijos gamybą;

¹ Pastabas raštu pateikė visos valstybės narės, išskyrus Belgiją, Kroatiją, Estiją ir Švediją. Tačiau Belgija dalyvavo teismo posėdyje ir pateikė pastabas žodžiu.

² Laikantis įprastos bylų nagrinėjimo Teisingumo Teisme tvarkos, pirma pateikiama generalinio advokato išvada. Teisingumo Teismo sprendimas, kuris SESV 218 straipsnio 11 dalyje vadinamas nuomone, bus priimtas 2017 m.

- prekyba paslaugomis ir viešieji pirkimai, išskyrus tas LPSS sritis, kurios taikomos transporto paslaugoms ir neatsiejamai su jomis susijusioms paslaugoms;
- tiesioginės užsienio investicijos;
- intelektinės nuosavybės teisių komerciniai aspektai;
- konkurencija ir susijusios sritys;
- prekyba ir tvarus vystymasis, kiek šios nuostatos daugiausia susijusios su prekybos politikos priemonėmis;
- jūros ir biologinių išteklių apsauga;
- prekyba geležinkelio ir transporto paslaugomis; ir
- ginčų sprendimo, tarpininkavimo ir skaidrumo mechanizmai, kiek šios nuostatos taikomos (ir todėl yra papildomos) susitarimo dalims, kurioms ES turi išimtinę išorės kompetenciją.

Generalinė advokatė padarė išvadą, kad **ES dalijasi išorės kompetencija su valstybėmis narėmis** šiose srityse:

- prekyba oro transporto paslaugomis, jūrų transporto paslaugomis ir vidaus vandenų transporto paslaugomis, įskaitant su jomis neatsiejamai susijusias paslaugas;
- investicijos, išskyrus tiesiogines užsienio investicijas;
- nuostatos dėl viešųjų pirkimų, susijusios su transporto paslaugomis ir neatsiejamai su jomis susijusiomis paslaugomis;
- nuostatos dėl intelektinės nuosavybės teisių nekomercinių aspektų;
- nuostatos, įtvirtinančios pagrindinius darbo ir aplinkosaugos standartus ir priskirtinos prie socialinės arba aplinkosaugos politikos; ir
- ginčų sprendimo, tarpininkavimo ir skaidrumo mechanizmai, kiek šios nuostatos taikomos (ir todėl yra papildomos) susitarimo dalims, kurioms ES turi pasidalijamąją išorės kompetenciją.

Generalinė advokatė pridūrė, kad **Europos Sąjunga neturi išorės kompetencijos prisiimti įsipareigojimų pagal LPSS dalį, nutraukiančią dvišalius susitarimus**, kai kurių valstybių narių sudarytus su Singapūru. Jos nuomone, **tokią kompetenciją turi tik atitinkamos valstybės narės**.

Generalinė advokatė pažymi, kad ratifikavimo procesas, kuriame be ES dalyvauja visos valstybės narės, gali sukelti sunkumų, tačiau mano, kad tai neturi įtakos klausimui, kas turi kompetenciją sudaryti šį susitarimą.

PASTABA: Valstybė narė, Europos Parlamentas, Taryba arba Komisija gali gauti Teisingumo Teismo nuomonę dėl numatyto sudaryti susitarimo suderinamumo su Sutartimis. Jeigu Teisingumo Teismo nuomonė neigiama, numatytas sudaryti susitarimas negali įsigalioti, jei jis nėra iš dalies keičiamas arba Sutartys nėra peržiūrėtos.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

Visas išvados [tekstas](#) nuo jos perskaitymo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Nuotraukas iš išvadų skaitymo posėdžio galima rasti „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106